

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Käsityön lukiodiplomia on tarjottu harvassa lukiossa ja se näkyy suoritusmäärissä. Opetuksen järjestäjillä tulee olla riittävät resurssit, jotta voivat tarjota monipuolisesti opetusta.

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

3) En osaa sanoa

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

1) Ovat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

1) Ovat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammassa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

5) Eivät ole laisinkaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Helsingin seudun käsityöopettajat ry on huolissaan lukiodiplomiuudistustyön menettelytavoista ja kehityksestä. Käsityöllä ei ole ollut erityistehtävälukiota, joka olisi kehittänyt käsityön opetusta ja lukiodiplomin suorittamista. Lukiodiplomiselvityksestä (2020:34) ei käy ilmi, miten käsityö ja teknologia on määritelty ja miten on tehty johtopäätökset käsityön lukiodiplomin muuttamiseksi teknologian lukiodiplomiksi.

Sidosryhmäkyselyssä vastauksia on hyvin vähän ja kysymyksissä on suoraan johdateltu käsityön ja kotitalouden diplomien korvaamista.

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemmasi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Käsityön tulisi myös olla lukion oppiaine ja käsityön lukiodiplomin suorittaminen tulisi olla lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaa.

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Käsityön lukiodiplomin tarjoaminen tulisi olla lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaa.

Yhteiskunnassa tarvitaan laaja-alaista osaamista ja kestävän kehityksen periaatteiden huomioimista kaikessa toiminnassa. Käsityössä tarkastellaan laaja-alaisesti ihmisen ja tuoteympäristön välistä vuorovaikutusta kulttuurisen merkityksen, materiaalin, teknologian, eettisyyden, liiketoiminnan ja

osaamisen näkökulmista. Käsityössä sovelletaan monialaisuutta luovan ongelmanratkaisun lähtökohtana: miten luomme, muokkaamme, kulutamme ja käytämme tuotteita.

Lukiodiplomiselvityksessä (2020:34) eräs koulutuksen järjestäjä kiteytti taito- ja taideaineiden merkityksen lukiodiplomien kehittämisessä osuvasti:

“Luovuus, innovatiivisuus ja monipuolinen ajattelukyky ovat taito- ja taideaineiden peruspilareita ja tulevaisuuden työelämätaitoja. Niiden asemaa pitää vahvistaa. Opiskelijaa tulee kannustaa laaja-alaisen ymmärryksen ja oppimisen kehittämiseen ja osoittamiseen - niihin diplomien vahvistuva asema on merkityksellinen. Lukiodiplomien edellyttämä prosessimainen ajattelu ja oman osaamisen esille tuominen tukevat kaikkea muutakin oppimista, kestävän hyvinvoinnin periaatteita ja laaja-alaisen ymmärryksen lisääntymistä.”

Helsingin seudun käsityönopeettajat ry esittää, että käsityön asemaa lukiossa tulee vahvistaa ja huomioida lukiodiplomin kehitystyössä: käsityön lukiodiplomi säilytetään ja kehitetään teknologiaa sen osana. Tämä mahdollistaa käsityön monialaisten näkökulmien ja laaja-alaisen osaamisen hyödyntämisen. Käsityö monialaisena ja luovana oppiaineena mahdollistaa formaalin koulutuksen ulkopuolisen osaamisen esiintuomisen - mikä tekee oppijoiden elämästä merkityksellistä.

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte sanallisesti perustella näkemystänne:

Käsityö tarvitsee myös oman kehittäjälukion tai jonkin muun vastaavan järjestelmän.

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Miksi ei kaikissa taito- ja taideaineissa?

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukiodien kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Pedagogiset ainejärjestöt myös mukaan.

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Yrittäjyys ja työelämäosaaminen pitää sisällyttää kaikkiin oppiaineisiin sekä lukiodiplomeihin, sen ei tule olla erillinen osa-alue. Kotitalouden lukiodiplomi tulee säilyttää.

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Helsingin seudun käsityönopettajat ry on huolissaan lukiodiplomiuudistustyön menettelytavoista ja kehityksestä. Hyvin harva lukio on tarjonnut mahdollisuutta suorittaa käsityön lukiodiplomi, koska käsityö ei ole lukion pakollinen oppiaine, mikä on vaikuttanut käsityön diplomin suoritusmääriin. Käsityöllä ei ole ollut erityistehtävälukiota, joka olisi kehittänyt käsityön opetusta ja lukiodiplomin suorittamista. Lukiodiplomiselvityksestä (2020:34) ei käy ilmi, miten käsityö ja teknologia on määritelty ja miten on tehty johtopäätökset käsityön lukiodiplomin muuttamiseksi teknologian lukiodiplomiksi.

Teknologian opetuksen kehitystyö on ollut luonnontieteellisen erityislukion (Otaniemen lukio) vastuulla ja se on kehittänyt teknologiaa matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen näkökulmasta. Teknologia on vain osa käsityön oppiainetta eikä käsityötä saa typistää vain teknologiaksi. Käsityössä opitaan muun muassa tuotteiden toimintaperiaatteita, mekaniikan sekä sulautettujen järjestelmien perusteita suunnittelun ja valmistuksen näkökulmista.

Yhteiskunnassa tarvitaan laaja-alaista osaamista ja kestävän kehityksen periaatteiden huomioimista kaikessa toiminnassa. Käsityössä tarkastellaan laaja-alaisesti ihmisen ja tuoteympäristön välistä vuorovaikutusta kulttuurisen merkityksen, materiaalin, teknologian, eettisyyden, liiketoiminnan ja osaamisen näkökulmista. Käsityössä sovelletaan monialaisuutta luovan ongelmanratkaisun lähtökohtana: miten luomme, muokkaamme, kulutamme ja käytämme tuotteita.

Lukiodiplomiselvityksessä (2020:34) eräs koulutuksen järjestäjä kiteytti taito- ja taideaineiden merkityksen lukiodiplomien kehittämisessä osuvasti:

“Luovuus, innovatiivisuus ja monipuolinen ajattelukyky ovat taito- ja taideaineiden peruspilareita ja tulevaisuuden työelämätaitoja. Niiden asemaa pitää vahvistaa. Opiskelijaa tulee kannustaa laaja-alaisen ymmärryksen ja oppimisen kehittämiseen ja osoittamiseen - niihin diplomien vahvistuva asema on merkityksellinen. Lukiodiplomien edellyttämä prosessimainen ajattelu ja oman osaamisen esille tuominen tukevat kaikkea muutakin oppimista, kestävän hyvinvoinnin periaatteita ja laaja-alaisen ymmärryksen lisääntymistä.”

Helsingin seudun käsityönopettajat ry esittää, että käsityön asemaa lukiossa tulee vahvistaa ja huomioida lukiodiplomin kehitystyössä: käsityön lukiodiplomi säilytetään ja kehitetään teknologiaa sen osana. Tämä mahdollistaa käsityön monialaisten näkökulmien ja laaja-alaisen osaamisen hyödyntämisen. Opetuksen järjestäjillä on oltava riittävät resurssit järjestää ja kehittää käsityön opetusta ja lukiodiplomin suorittamista yhteistyössä peruskoulun ja vapaan sivistystyön kanssa. Etäopetuksen mahdollisuudet tulee hyödyntää käsityön lukiodiplomin suorittamisessa, esimerkiksi yhteistyönä eri lukioiden ja käsityönopettajien kesken. Käsityö monialaisena ja luovana oppiaineena mahdollistaa formaalin koulutuksen ulkopuolisen osaamisen esiintuomisen - mikä tekee oppijoiden elämästä merkityksellistä.

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Käsityön ja kotitalouden lukiodiplomit on säilytettävä! Kehittämistyössä on oltava mukana pedagogiset ainejärjestöt.

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

3) En osaa sanoa

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

-

Vuolas Liisa
Helsingin seudun käsityönopeettajat ry